

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 5 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Alegerea din Lugoș.

Dacă comparăm declamațiunile cele multe ale presei maghiare despre egalitatea de care se bucură tot sufletul în Ungaria, cu alarma ce a cauzat alegerea de vice comite în comitatul Caraș Severinului în persoana unui român a dlui Simonescu, trebuie să se întrebe ori și cine: a spart alegerea unui român toată dreptatea laudată? s'a sguđuit ideea de stat, dacă un cetățean cu toate titlurile legale prin voința majorității legale a unei reprezentanțe comitatense în toată regula s'a ales funcționar municipal?

Curioasă idee și vor face, mai cu seamă străinii, de împărțirea dreptății în Ungaria între cetățenii cari stau sau ar trebui să stea sub scutul dreptății egale proclamate de constituțiunea țerei și cu care, precum am dis, se face atâta paradă în lume, când e vorba de a vesti în lume cât de fericite trebuie să fie popoarele diverse din Ungaria.

„Pesti Napló”, un diar care pretinde se treacă de un diar serios, la vestea despre alegerea din Cestiune și-a pierdut tot cumpătul. El vede în toată preoțimea naționalităților nemaghiare numai agitatori. Nu se sfiesce a scrie un „pomelnic” întreg de frunțaș de agitatori, înșirând pe Mizses, Hurban al Slovacilor, pe Dr. Teutsch al Sasilor, pe Stoicovics al serbilor, la spatele cărui Serbii și au jucat toate mendrele și închee cu episcopul Mihaly din Lugoș, din simpla cauză, căci ca cetățean a esercitat dreptul seu la alegerea lui Simonescu.

Dar lăsând la o parte pe pretinsul organ serios și pre toate care numai pretind a fi serioase, să vedem ce ăce un organ, care este seriosul scrioșilor în toată presa ungurească. Acesta este diplomaticul unguresc, „Pester Lloyd”, acela care comunică ideile maghiare politicei lumii esterne prin una din limbile universale, prin

cea nemțească. Eată ce ăce organul oficios din Budapesta:

„Din Lugoș — ăce numita foae — primim ađi scirea, că acolo a fost ales de vice comite după o luptă înfocată electorală d. Leontin Simonescu, candidatul partidei românesci. Adversarul seu a fost d. Emeric Jakabffy, președintele dela sedria orfanală, pe care l'a candidat partida guvernului și toată partida celor cu sentimente unguresci. De obicei alegerile din comitate nu atrag mai de loc atențiunea publică. De ce se o și atragă? Sciu toți că aceste alegeri sînt mai vęrtos numai rezultatul înțelegierilor amicale dintre câteva familii domnitore și diferențele se nasc numai din motive personale... Cu totul alt cas ni se presintă în comitatul Severinului și alegerea de acolo merită ca se ne ocupăm mai cu deădinsul de ea... În mijlocul certurilor nefructifere ale partidelor noastre parlamentare se ivesce acest cas ca un simptom, care ne face se presemțim un șir întreg de evenimente. Astăđi s'a întemplat, pe cât scim noi primădată, ca o partidă a naționalităților să învingă la alegerile municipale. Partida română a pus mână pe administrațiunea comitatului Severin, și precum a sciu să ocupe postul de vice-comite, va scii să ocupe și celelalte oficii administrative.”

„Noul vice comite al Severinului este descris în genere ca un om foarte harnic, — ba o foae ungurească de pe acolo ăce, laudându-l, că nu e nici măcar unul din așa numiți „dacoromani” și că nu cere pentru români din Ungaria alta pozițiune, decât cam ca aceea a — croașilor. În schimbul acestui preț foarte modest noul șef al administrațiunii Severinene este aplecat de a recunoasce statul ungar... Nu ne indoim, că acestui politic moderat și va și succede, de a dota comitatul cu funcționari, cari să aibă aceleași principii politice,.... căci legea dă comitatului atâta putere, în cât e nu-

mai natural dacă șeful administrațiunii face ca în tregul corp administrator, comitatul însuși, instituțiunile, enunțările și aspirațiunile comitatului, se poarte timbrul special al spiritului său — în acest cas așa dar al ideei naționale române! Nu a ideei daco-române, ci a ideei împărțirii în teritorii după limba, pe care românii o reclamă necontentit. Cu acelea și sfortări și sub asemeni impregiurări poate se cadă administrațiunea în mână unui vice comite contrariu direct al statului și în alt loc în mână unui vice-comite panslavist.”

„P. L.” dar, seriosul serioșilor, încă și uită de sine. În preoțiațiunea sea pentru drept și dreptate i se furnică pielea că un daco-român ese ales și nu cel puțin un Kossuthian, în zelul seu învăpăiat nu cere altă decât fiind că s'a ales un român vice comite în Lugoș să se caseze alegerile funcționarilor comitatensi, căci altcum egemonia ungurească e sguđuită. *Difficile est satyram non scribere.*

Nu discutăm că mai bună e sau mai rea e alegerea sau denumirea funcționarilor administrativ. Una însă s'a dat acum cu totul pe față: nimenea din statul unguresc, dacă nu va jura *in verba magistri*, adecă a maghiarismului privilegiat, nu are titlu la funcțiunile statului. Ceea ce va se ăică, că toți căți nu sînt maghiari și nu vor se devină maghiari, fie cât de buni patrioți în sensul adevărat patriotic, nu sînt admisibili la funcțiuni publice. Cu alte cuvinte naționalitățile nemaghiare, venind vre-odată timpul ca acele se ațerne dela omnipotența maghiarisătoare, să și pună pofta în cuiu când va fi vorba de influență în afaceri publice de stat.

Proscripțiune în vestminte „patriotice!”

Să ne notăm bine acest soi de bună voință și se ni-o ținem în evidență spre orientare.

Memorial.

Organul partidei conservative-federaliste din Austria „Vaterland”, ce apare în Viena, publică în numărul seu 330 dela 29 Noemvre a. c. un articol de fond intitulat: „Memorandumul Romanilor” și datat dela Budapesta 26 Noemvre, de următorul cuprins:

„Pe când se țineau ședințele delegațiunilor, din anul acesta, a căror discusiuni umpleau, cu toată monotonia lor, coloanele diarelor, apărură într'o broșură destul de mare „Memorandumul reprezentanților alegătorilor români”. Atât cei ce a publicat aceasta scriere, cât și cuprinsul ei merită a fi luat în cea mai mare băgare de seamă din partea tuturor politicilor și oamenilor de stat de dincoace și de dincolo de Laita. De aceea revenim asupra „Memorandumului” încă odată în special.

„Ce privesce în prima liniă publicarea broșurei, aceasta s'a făcut pe baza unui conlus, ce l'a luat conferența Românilor, compusă din 153 membri, în Maiu 1881 la Sibiu. Membrii conferenței în uumăr așa de însemnat, au fost toți delegați din diferitele părți ale Ungariei și Transilvaniei. Acești delegați au fost însă aleși în diferitele cercuri electorale de cătră alegătorii dietali de naționalitate română în toată regula.

„Avem dar de a face aici cu o manefestațiune a reprezentanților naționali ai poporului român din Ungaria și Transilvania. Dacă acest „Memorandum” se declară în foile maghiare numai de o părere privată a unor „agitatori naționali”, aceasta poate să se potrivească cu punctul de vedere al partidei maghiare șovinistice, cu adevărul și cu realitatea însă nu se poate aduce în consonanță această părere. Amicii monarchiei, zeu, n'au cauză de a călca în urmele acestor șovinisti.

FOIȚA.

Din poveștile uncheșului sfatos.

Despre pomul crăciunului.*)

I.

Dragii moșului, De mult doream să ne mai adunăm odătică, măcar, ca să vă spuim ce am vęđut și ce am auzit și eu de când tărăsc pe pământ ale păcate grele.

Mulțamesc Domnului că mi-a dat să-mi vęđ dorul împlinit cu un cias mai înainte, căci, dę! oameni sîntem, nu stie cineva de ađi până mâne.

E vorba de pomul crăciunului. Să vedeți d-voastră, dragii moșului. Eram copil. Ei! am fost și eu odată tēnēr ca și d-voastră. Și se dea Dumneđeu să încărunțiți ca și mine, ba încă să mă și întreceți; ca să cunoasceți din fir până în ață ce va să ăică a îmbătrâni cineva. Eram copil și vęđend pe la Crăciun la o casă un pom gătīt, am stat și am căscat și eu gura acolo. Pasă-mi-te era pomul Crăciunului.

*) „Convorbiri literale.”

Nu mai vęzusem, până atunci de cât pe la morți un așa pom înpodobit fiindcă pe la noi de pomul Crăciunului nici pomeneală nu era. Și d-voastră cu toții sciiți că la noi Români când moare vr'un flăcău s'au vre'o fată mare, care nau pus pirostiile în cap încă, li se împodobeste câte un pom pe care îl duce înaintea mortului. Fie ori ce pom o fi, Români și ăce brad. Se vede că în vechime numai pomi de brad se ducea, de i a rămas numele.

Țeranii noștri și până în ziua de ađi duc brad la nuntă, însă fără po-doabe, fără nimic. Ci că bradul este simbolul generației, adecă înmulțirii neamului, ori, pare-sē, pentrucă e pururea verde, earna ca și vara, el, adecă bradul, ar fi ogurliu la casă nouă.

Și așa cum vă spusei, când am vęzut acel brad împodobit unde căscasem gura, uitându-mē la el, m'a apucat o jale! să ferească Dumneđeu.

Mi-era milă, vedeți d-voastră, de nenorocirea ce credeam eu că ar fi căđut peste casa aceea, tocmai la așa ăile mari cum e Crăciunul, și vręnd să știu tot, cum e copilul mă încumet și întreb pe un om:

— Cine a murit aici, nene, de ia făcut un brad așa frumos?

„N,a murit nimeni, bāete; asta e pomul Crăciunului.

— Cum pomul Crăciunului?

„Ea așa, cum ęl vedeți cu ochii verđi; că așa le e obiceiul ălor de șed aici.

— Da bine, cine șade aici?

„Un neamț.

Am făcut mălcă și mi-am căutat de treabă.

Se nu care cumva, dragii moșului, s'o luați anapoda peste câmp cu gândul, dacă me ađireți ăicend vorba Neamț. Domnia-voastră știți foarte bine că Romānul, când vede pe câte cineva din neamurile apusene, fie el catolic, protestant sau ori ce o fi el acolo, îi ăce Neamț. Dacă știe că este de ai papii dela Roma, ei ăce papistași; ear dacă el vede că nu ține posturile, ei ăce: spurcă-Mercuri, ori letin.

Romānul socotesce de creștini adevărați numai pe cei ce se țin de legea noastră pravoslavnică, adecă drept credincioasă. Și când ăce creștin, „el ăce Romān.” Asemenea când

ăce Romān, el înțelege creștin, dreptcredincios ca și dęnsul. Mai mult nu știe.

Și acum că ne-am înțeles la cuvinte să vă spuim că istoria pomului aceluia pe care l'am vęđut în copilăria mea la casa Neamțului, în spre Crăciun, mi-a remas în minte multă vreme.

După ce m'am făcut mare, am vęđut că obiceiul pomului de Crăciun se întinde, precum se întinde și năvălirea în gloată a străinilor de alt neam în orașele noastre. Dela străini obiceiul acesta a început a se pripăși și pela Romāni, și încă tot pe la de al de cei procopsiți, care se duc înăuntru de învață procopseala acelor popoare, și când se întorc a casă, le e rușine, vedeți d-voastră, să mai și vorbească romānesce; ci o dă tot prin franțozească, ori prin nemțească. Le eruşine să-lase copilași se meargă cu bună dimineața la Moș Ajun, ori se umble cu icoana nașterii, și cu sorcova la anul nou, după cum făceau moșii și strămoșii noștri.

Dară ca să nu mi se scornească a mă fi întins la vorbă, și ca să nu rămăe

„Dela această i reține și însemnătatea poporului român și cuprinsul „Memorandului“ ce ne stă înainte. Românii formează în privința numerică o parte însemnată a populației Ungariei și a Transilvaniei numărând aproape $2\frac{1}{3}$ milioane de suflete, (numai atâta?) sau aproape 17 procente ale populației. Dar Românii merită cea mai mare considerare și în urma poziției lor geografice din vecinătatea și imediata atingere cu conaționalii lor din regatul român, precum și cu privire la simțul lor viu național și la viguroasele lor stăruințe de a înainta în cultură, în fine cu privire la fidelitatea lor către casa domnitoare și la alipirea lor către monarhia.

Stând astfel lucrurile este important de a se ști, ce a îndemnat pe reprezentanții și conducătorii acestui popor de a și manifesta în mod extraordinar dorințele și gravaminele politice. Mai mult i-au îndemnat la aceasta alegerile din anul trecut pentru dieta ungară și cestiunea sulevată că oare Românii se ia parte la alegeri, sau se observe mai departe această pasivitate ce au observat - o Românii ardeleni dela 1867 încoace. În zilele de 12 13 și 14 Mai anul trecut conferința a luat hotărârea că „pentru românii din Transilvania se recunoască necesitatea de rezistență pasivă față de legislațiunea din Budapesta și de alegerile pentru aceea pe cât timp sustau legile nedrepte și administrațiunea vitregă pentru ei: pentru românii din părțile ungurene și banatice s'a admis din oportunitate participarea la alegeri.“ Numai cât se fie și acești români obligați de a da în sinul legislațiunea patriei esacta expresiunea tristei situațiuni a poporului român și se stăruiască la revisuirea legilor rele și la leala executare a lor cu scop de a se îndrepta actuala situațiune.

S'a denumit un comitet permanent al conferinței pentru esectarea hotărârilor luate și care a fost însărcinat de a motiva programa conferinței naționale mai pe larg și de a tipări și de publica această motivare. Aceasta s'a întâmplat abia acuma, pentru că comitetul a voit să facă o motivare cât mai detaliată și corespunzătoare. Precum se dice, elaboratul se fi eșit din peana cunoscutului scriitor român G. Baritiu.

„Programa partidei naționale române din Ungaria și Transilvania“ se compune din 9 puncte, care se referesc parte la cestiuni de stat și politice na-

nici urmă de cărăeală între noi, eacă vă spuie lămurit că de-aia mi-am alergat calul aici înaintea d-voastră, fiindcă vă știu de Români ba încă de Români adevărați; și toată lumea cunoaște ați că Românul e bun la suflet, bun la inimă, îngăduitor și lesne trecător cu vederea celor ce-i păcătuiesc. Căci ast-fel, mai bine mi-aș fi proțăpuit gura, decât să vorbesc.

Cu cât înaintăm cu vârsta către căruntență cu atât vedem că și obiceiul de care ne este vorba se lățește pînă la noi. Mie nu-mi eșea din gând bradul de mort dela casa neamțului. Nu mă puteam domiri vedeți d-voastră, cum de, același lucru ce se face la noi numai la morți, la alții se face spre semn de veselie la Nașterea lui Christos. Și mai cercetând în dreapta și în stânga, mai cetind și eu cărți ce brumă am putut să apuc de ale păgâniilor celor vechi, și de ale procopsiților de ați, am aflat lucruri de care m'am crucit.

Unele din aceste lucruri, dacă-mi veți fi îngăduitori, am să vi le povestesc și d-voastră uite așa precum mă va tăea capul, cu gând ca să mă înțelegeți, și ași fi fericit dacă voi putea să isbutesc întru aceasta.

(Va urma.)

ționale, parte la cestiuni administrative. Românii ceru mai întâiu și mai întâiu restituirea autonomiei Ardealului, apoi revisuirea legii, privitoare la egala îndreptățire a naționalităților în favoarea acestora; mai departe crearea unei legi electorale pe baza votului universal; întrebuițarea prescrișă prin lege a limbei românești în afacerile administrative și judecătorești din toate ținuturile locuite de români; punerea de funcționari, cari se cunoască limba românească și obiceiurile poporului românesc pe deplin; respectarea autonomiei bisericilor și scoalelor confessionale și sprijinirea acestora, în mod corespunzător, din visteria statului. Partida națională română protestează cu energie în privința tuturor tendențelor de maghiarizare, date la iveală, direct sau indirect, din partea organelor statului, ca în privința unor fapte nepatriotice. În cea ce privește cestiunile economice-financiare și anume în privința sarcinilor publice, cari sunt aproape insuportabile, partida națională va conlucra frățesce cu toți aceia, cari dovedesc un adevărat interes pentru buna stare a poporului. În sfârșit amintesc programa din cestiune și despre dualismul austro-unguresc, nu se exprimă însă definitiv asupra acestui punct, ce se rezervă pentru altă ocaziune.

Privind asupra pretensiunilor din această programă, se vede, că cele mai multe din ele sunt diametral opuse cu ideile, ce domnesc astăzi în legislativa și în politica ungurească. Cei ce conduc astăzi afacerile Ungariei, voesc se croască cu puterea dintr'un stat compus din naționalități deosebite un stat curat unguresc. Spre scopul acestuia se lucră din toate puterile pentru o centralizare cât se poate mai mare, toate particularitățile istorice de drept și naționale, troyesc delăturate și locuitorii țării se fie tractați atât în privința politică, cât și administrativă, ca într'o casarmă. În primul moment s'ar părè, că această procedură ar fi încoronată cu deplin succes; o pressă extrem de șovinista și alte organe publice de același felu trimbița mereu pe toate tonurile despre minunatul progres al ideii de stat național și când se ridică în privința acestei uniformări, făcute cu sila o reacțiune din partea celorlalte naționalități apesate sau amenințate, se aude un chor întreg strigând, că aceasta este rescoala, secesiune, tradare de patrie și poliția și procurorii se pun în mare mișcare. Dar pentru aceea natura și istoria nu lasă neresbunată nici o volnicie. Mai curând sau mai târziu adevărul și dreptatea trebuie se easă la lumină.

Un astfelu de „memento“ a fost față cu șovinistii nostri „Memorandul român“. Ei vedură, că toate silințele lor au fost zadarnice, că poporul românesc nu va cede șovinismului. Românii cer autonomia Transilvaniei, ei însă nu se opun „uniunii“ în sine cu Ungaria, ci numai protestează în privința „fusiunii“ actuale, care nu recunoaște nici o urmă de autonomie și nici chiar numele de Transilvania. Uniunea politică se potrivește foarte bine cu autonomia provincială. Numai prin o astfel de autonomie se pot mulțămi pe deplin îndreptățitele pretensiuni naționale ale românilor în privința limbei lor și în privința întrebuițării acesteia în officii, biserică și școală. Tot atât de îndreptățite sunt dorințele românilor în ceea ce se atinge de modificarea censului și a cercurilor electorale cu toate, că pretinderea votului universal este cam esagerată. Nu mai puțină dreptate dăm protestului în privința tendențelor de maghiarizare și cererei, că sarcinile publice să se mai ușureze, pe care trista realitate din present o justifică.

„Din punct de vedere al politicii centraliste unguresci, se găsec destule obiecțiuni în privința programului românesc, dar această politică este neistorică și nenaturală și prin urmare nedreaptă și detestabilă. Astfelu stau lucrurile, dacă vom considera, dorințele românilor din punct de vedere al intereselor monarhiei noastre. Din punctul acesta de vedere ele sunt aproape fără excepțiune pe deplin îndreptățite și realizabile. Monarhia poate acorda aceste cereri căci scopul ei nu este stăpânirea unui singur popor asupra tuturor celorlalte. Fi-va însă oare în stare monarhia se facă aceasta în marginile constituțiunii sale actuale?

Comitetul conferinței române neagă că s'ar pute face așa ceva, el se exprimă în chipul următoriu: „Sistema dualismului austro-unguresc așa precum se vede ea formulată și aplicată prin legea fundamentală, art. XII din 1867, desbinând monarhia dinastiei Habsburg-Lotharingia în două părți și propuse totodată a deslega o problemă din cele mai cutezătoare și după noi absolut imposibilă, însă și periculoasă în gradul suprem din cauza esperimentelor desperate cu cari bărbații de stat, parte plămuitori, parte adherenți cerbicoși ai acestei sisteme se încearcă a o realiza.“ Scopul adevărat al dualismului austro-unguresc este: asigurarea hegemoniei elementului german dincoace și elementului maghiar dincolo de Laita. De aici vine tot răul de față și toate pericolele pentru viitor.

Noi credem, că românii nu mai sunt izolați cu părerea aceasta asupra ființei și a efectelor dualismului.

„G. T.“

Revista politică.

Sibiu, în 3 Decemvre.

Nu ajunge diferența între maghiari și ne maghiari, în Ungaria a trebuit să se mai facă senzaționale și afaceri religioase, afară de interconfesionalismul creștin și mosaic. Deputatul Zsilinsky a atras atențiunea casei deputaților asupra sectelor religioase care resar în țeara de jos (Alföld). Acolo (și în alte părți. Red.), mai cu seamă Nazarenii, cari se recrutează dintre oameni fără credință pozitivă și fantastici, se opun servițiului în armată și căsătoriei. Deputatul doresce să se ia măsurii, ca sectarii să se poată organiza într'o societate religioasă, care să recunoască legile statului, căci altfel starea esistentă de lucruri influențează demoralisând asupra populațiunii. Deputatul Iranyi crede că a descoperit secretul cu care se să vindece rana aceasta nouă: introducerea căsătoriei civile și proclamarea libertății religioase. De aceea stăruiesc pentru acceptarea rezoluțiunii propuse de dînsul în toți anii, privitoare la: proclamarea libertății religioase.

După escursiunea aceasta se ne întorcem la idea de predilecțiune a maghiarilor. În aceeași ședință deputatul Thaly spriginesc intruparea insulei Mur la diecesa maghiară și „dovedesc“, că locuitorii acelei insule (croați) poftesc să devină maghiari și în privința limbei (Credo quia absurdum est).

Reorganizațiunea armatei comune austro-unguresci a fost adusă în discuțiune în senatul imperial, la ocaziunea dezbaterii proiectului privitor la aplicarea recruților. Dep. Schöffel care dice că stă la mormântul armatei austriace unitare adauge că corpurile, cari se vin pe Ungaria nu se vor mai pute aplica fără de permisiunea Ungurilor. Dep. bar Hackelberg ca fost militar și ofițer, vede cu inimă sângerândă că reorganizațiunea nu este altceva decât divisarea armatei.

Nu s'a deschis și închis nici un parlament în toamna aceasta, în care de pe diversele tronuri să nu se fie asigurat că susținerea păcii nu va fi conturbată. Organele cancelarului Bismarck înse sunt foarte neliniscite, mai în acelaș timp, în care ni se asigură că va fi pace. Când „Post“, când „Norddeutsche Allg. Ztg.“ când „Grenzboten“ din Lipsia, când „Köln. Ztg.“ într'o formă s'au într'alta, trag clopotele de alarmă. Trei din organele aceste declarau sus și tare, după ce Giers a părăsit Varzinul, unde petrecea Bismarck, că în alianța celor doi imperați numai încape al treilea. După aceea spuneau, odată una, de altădată alta, că Rusia se înarmează. Mai în urmă vine ear „Köln. Ztg.“ și cu privire la drumurile de fer strategice ce le clădesce Rusia în vecinătatea Germaniei și Austro-Ungariei se espectează nu prea a pace. „Prea bucurosi credem și am cultiva bucurosi convingerea că Rusii au simțeminte de vecini buni către noi, și nu încape îndoială că voim cu toată stăruința să susținem bunele raporturi. însă preparări, cari pot servi seccuri de atac ca și de apărare, silesc pe vecin la măsuri corespunzătoare. Guvernul care ar neglige ordinarea măsurilor de felul acesta, la timp, ar încărca o responsabilitate prea grea pe umerii săi.“

„D. Ztg.“ din Viena față cu alărmările aceste se află îndemnată a și pune întrebarea: „A dat principele de Bismarck de urma unei mache noue diplomatice? Ochiul lui ager a descoperit cumva firele unei conjurațiuni nouă contra păcii europene? Organele cancelariului nemțesc de vre-o câteva săptămâni mai în toată ziua alarmează cu signalele lor de năvală; în spre sărit și în spre apus strigă și admo-nează să se susțină pacea și togmai strigările acestea poartă caracterul amenințării.

Strigătele aceste spun curat și simplu că în Berlin asigurările rusesci de loialitate n'au nici o trecere. Ce fel de fapte au ajuns la cunoscința cancelarului de au întrerupt ori și ce înțelegere între Berlin și Petersburg? Poate că principele Bismarck s'cie lucruri despre a căror esistență din capitala rusească au putut pētrunde numai nisce faime obscure.....

Armata austriacă în senatul imperial.

Proiectul de lege referitoriu la ridicarea contingentului de recruți pro 1883 a provocat în senatul imperial din Austria serioasă discuțiune. Se susține, că noaua organizațiune a armatei ar ave de scop: nimicirea unității armatei austriace și croirea unei armate maghiare de sine stătătoare.

„Deutsche Zeitung“ din 16 Decemvre a. c. Nr. 3937 ne presintă o icoană viună despre cele ce sau petrecut în senatul imperial cu ocaziunea cetirei a doua a proiectului de lege referitoriu la ridicarea contingentului de recruți pro 1883. Din icoana aceasta estragem următoarele date, care fac superflu ori-ce comentariu.

„În dezbaterea generală ia cuvântul. Deputatul Schöffel: Proiectul de lege prezentat nu ia nici o privire la reorganizațiunea armatei. Organismul armatei, care s'a privit până acum de sacro-sanct, nu mai esistă. În locul organismului de până acum a întrat o novitate, la a cărei creare n'au contribuit capacitățile militare și care s'a născut într'un mod misterios. Organizațiunea armatei e privită ce e drept, de un drept esclusiv al coroanei, cu toate acestea deputații sunt constrinși a cerceta, că oare e bună și corespunzătoare ori ba novitatea proiectată, ca să nu se creeze peste asteptare, o situațiune de silă, căreia vor trebui să se supună toți

oamenii fricoși, toți aspirații regi-mului. (Aplause vii în stânga) Noi trebuie să cercetăm: oare nu a devenit ilusorică puterea armatei prin noua organizație. Fiind că casa nu cunoaște ființa reorganizației armatei, nici nu suntem în stare a ne forma o judecată clară referitoriu la starea lucrului. Din aceste considerațiuni am și proppus în comisiune: să se amâne discutarea asupra acestui proiect, până când vor fi puși membrii din comisiune în pozițiune: a cunoaște organizația nouă a armatei, sau până ce va fi dat ministrul pentru apărarea țerei cel puțin deslușirile de lipsă. ministrul a desbinat dela sine darea de ori-ce informațiuni în cestiunea aceasta, observând, că responsabilitatea cade asupra ministrului de resboiu. Ministrul declară că guvernul austriac s'a mărginit a adresa ministrului de resboiu 3 întrebări: 1. Condiționează se prin organizația armatei pretențiuni noaue financiare; 2. avea-va se urmează o înmulțire a contingentului de recruți și 3. întemplase-va în lege de apărare vre-o schimbare. Ministrul de resboiu a respuns la toate întrebările cu „nu“ și pe baza acestui „nu“ întreit precum și al §. 13 a legii de apărare am fost recercati din partea ministrului de resboiu, a primii proiect de lege. Ministrul a declinat dela sine ori ce motivare provocându se la responsabilitatea ministrului de resboiu cu toate că responsabilitatea aceasta constă numai din contradicții. Un singur motiv! Când cu desbateră noaue la legea de apărare s'a făcut propunerea: să se micșoreze starea serviciului activ la 70 de oameni de companie, (în stânga: se auđim!) eu am făcut propunerea să se micșoreze numărul serviciului activ a micșori mai inteligente din armată. Propunerea aceasta a mea a fost privită din partea ministrului pentru apărarea țerei de un atentat în contra puterii armatei.“ (Strigări în stânga: se auđim!) Priviți la șeua noaue organizațiuni de armată. *La cele mai multe regiuni se normează acum starea serviciului present de companie cu 50 infanteriști 2 conducători și 2 sergenți, o stare, pe care nu ne am fi încumetat a o propune nici când.* (Aprobare în stânga.) Sau că afirmarea de odinioară au fost falsă s'au apoi puterea au se ruinează prin organizațiunea cea nouă.“

„Cu toate acestea comisiunea n'a primit propunerea mea. După părerea mea și a oamenilor pricepuți contingentul cerut de recruți e o ficțiune, care se va pierde în curând, și care va fi înlocuită prin o nouă și mai mare pretensiune. (Strigări în stânga: e adevărat!) După părerea mea, contingentul de recruți, propus nu e de ajuns; eu mă încumet a dice că dacă nu se va face și la noi economie cu materialul de oameni, precum se face în Prusia, nu vom fi în stare, chiar luând în combinare și clasa a IV-a de etate, a ne asigura materialul de lipsă de oameni și spele pentru alte două corpuri noue. Prin organizațiunea nouă se jiguesce puterea de acțiune a armatei în afară și i se face imposibilă acțiunea în lăuntru. (Aprobare în stânga!) Contingentul de recruți cerut nu e de ajuns.“

Percurgând vorbitorul punctele principale din noua organizație continuă: „Aici se tractează și despre o omitere a legii de apărare.“

„Legea aceasta pretinde, că reser-va să se întrebunțeze numai întru completa lacunelor ce se arată. Acum se cere ca reser-va se fie întrebunțată și la serviciul activ în timp de pace. Dacă se regurge la mijlocul acesta nu o se mai avem rezervă. Cum ne vom ajuta față cu marile pretențiuni, ce se vor nasce din noua organizațiune, o scie Dđeu. Artileria

incă trebuie înmulțită. Asemenea stă lucrul cu Cavaleria, după ce au să se creeze două corpuri noue. Scopul reorganizațiunei are să fie o mobilizare mai ușoară. Prin înființarea a 22 de regimente noaue însă se se îngreuează mobilizarea asemenea prin introducerea districtelor noue de complectare. Una se ajustează prin noua organizațiune armata austriacă unită nu o se mai existe. (Strigări în Stânga: foarte adevărat!) *Alături cu armata Cislaitană se va pune o armata maghiară independentă, cu corpuri de armată separate.* Din armată austriacă, nu o se mai rămână nimic, decât ca noi cei din Cislaitania vom avea a contribui pentru susținerea unei armate maghiare independente vre-o 70% (aprobare în stânga.) și a plăti astfel un tribut Ungariei, fără de a fi supuși din partea ei. *Eu am spus, ce am avut la inimă la mormântul armatei austriace, cărei-a i am aparținut 20 ani.* Îmi repet propunerea să se amâne desbateră în punctul acesta, până ce vom cunoaște cel puțin noaue organizațiune a armatei. Dvoastră Vă puteți ascunde înapoia paragrafilor, cu toate acestea luați mare responsabilitate asupra Dvoastre. (Aprobare viună în stânga.) Doresc numai, se nu vă nimicească odată greutatea acestei responsabilități.“ (Aplause viue în stânga.)

Propunerea dep. Schöffel pentru amânarea discusiunei în punctul acesta se respinge să decide întrarea în desbateră specială.

La desbateră referal se ia și dep. Schöffel cuvântul: Referintele ministrului de resbel nu e bine informat. El susține, că e de temut că ideea unei armate maghiare independente ar câștiga teren. S'au trimis 6 corpuri de armată în Ungaria. *Acestea nu se pot întrebunța fără voia maghiarilor nici la o acțiune* (Aprobare în stânga.) Dacă până acum n'am avut artilerie și cavalerie destulă pentru cele 13 corpuri de armată, cum o se ne ajungă aceea acum pentru 15 corpuri. (Aplause în stânga.) Afirmări ca cele ce s'au ventilat aici dovedesc necunoștința în lucru. Temerile mele sunt basate. Ar fi bine, ca cei ce nu pricep lucru se nu vorbească.“

Dep. de Hackelberg; „Puterea contingentului anual al armatei se normează prin §. 36 cu 80,000 oameni. Reserva se conchiama numai în timp de resbel. Cu toate aceste noi vom se ne atingem de rezerva și se mărim aceea din serviciul activ în timp de pace. Limba germănească a fost până acum vehiculul întregității imperiului. Limba germănească a fost așa dăcând austriacă. *Eu mam luptat ca soldat și oficer pentru ideea unei Austrie puternice unite și me doare inima, vădând, că are să se desbine armata.* Nu e necunoștință dară cu toate acestea votăm pentru legea aceasta, noi vom numai se declinăm dela noi responsabilitatea, ca se nu ni se impute și nouă urmările ce le va ave de sigur legea.“

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Comitatul Clujului, 23 Noemv-re 1882. Adunarea învățătorilor români gr. or. din despărțământul Turđii ținută la S. Mihaiu în 26 Octomv-re 1882. Conform decisiunii comitetului reuniunii învățătorilor gr. or. din districtul Turđii în 26 Otomv-re a. c. despartământul constituitor în comuna S. Mihaiu, și deoparte fiind că aceasta e prima adunare a învățătorilor gr. or. din protopresbiteratul Turđii, de altă parte fiind că sa întemplat și așa lucruri cari merită toată atențiunea. — mi permit a da un scurt raport despre decurgerea ei.

Locul de adunare a fost prefipt în S. Mihaiu ca în parochia cea mai aproape de Turda și cea mai centrală a tractului, dar cu deosebire pentru ca bētrānul paroch a S. Mihaiului a pofit din toată inima a să ținē adunarea în sinul parochiei sale.

Adunarea i-a premers cultul divin cu chemarea sfintului Duch — celebrat de 3 preoți.

La oara prefiptă preoții, învățătorii și și un public numeros se adună în scoală unde președintele reuniunii deschide adunarea cu o cuvântare potrivită, dnpă aceea se percede la constituire alegēnd-se de președinte Vasiliu Bologă, vice președinte Georgie Muntean, notar Ioan Moldovan, cassar Ioan Lupescu, membrii în comitet Ioan Gițu, Simion Jora și Ioan Nan.

A ținut prelegere de probă Ioan Lupescu și Georgiu Muntean, ambele prelegeri au dat destul privilegiu la o critică interesantă atât din partea învățătorilor cât și a preoților. —

Remarcabilă a fost acea împrejurare, că de și Dl protodresbiter a fost convocat pe toți preoții din tract a lua parte la adunarea despărțământului și cu atât mai vārtos, că se va ținē și o prelegere despre facerea rațiociniului parochial; totuși a participat numai doi, afară de D-nul protopresbiter și parochul local și anume: Ioan Ilescu și Ioan Petruțiu.

Și învățătorii acestui tract încă au dat un semn trist de indiferentism, că de și s'a presentat a treia parte adecă 5, și între absenți a fost și de aceia, cari sau însinuat de buuă voie a ținē prelegeri de probă cu ocaziunea acestei adunări.

A fost cu mare plăcere primită aceea încunoștințare din partea președintelui reuniunii, că preoții prezenți, precum și D-nul advocat Anania Moldovan și au dat declarațiunile în scris pentru a fi primiți de membrii ai reuniunii învățătoresci; iară declarațiunea verbală a parochului, local Vasiliu Moldovean a surprins pre întreaga adunare, promițēnd a da la fondul reuniunii una sută floreni, apoi această declarațiune, o face chiar și în scris.

Acest adevărat părinte, care nu numai a asudat în via Domnul 45 ani ci încă a și jertfit cu sutele la rădicarea bisericii noue și frumoase și acum din nou și arata marimăritate prin un așa ofert va doarnici un alt preot în întreaga arhidiecea pentru ce cred reuniunea încă i va fi mulțămitoare la procsima adunare și până atunci încă întreaga adunare nainte de a se desolva să simte îndatorată a esprima din inimă „Să trăiască parochul S. Mihaiului la mulți Ani fericiți!“ C.

Cohalm, 2 Decemv-re 1882. *Auđi lume și te miră!* În comuna Valendorf, pretura Jibērtului, comitatul Tērnavei mari, politica fraților maghiari joacă un rol ce țintesce la stergerea scoalei noastre confesionale gr. or. Cum și-a revocat în memoria frații maghiari ideia aceea, fiemi permis a da P. O. public deslușirsa cea mai esactă. Comuna sus menționată e foarte mică, încât numărul familiilor abia se urcă la 120, maioritatea respective 90 familii curat române, restul de 30 familii curat maghiare, dar acestea: subtragēnd 4 familii, cari sunt nobili, sunt într'o stare atât de deplorabilă, încât să teme omul a scăpăra în giurusele, căci misera stare pe ei. Ei sirmanii fi ai lui Arpad, vădēnd că nu-și mai pot susținē scoala nici învățătorul care l-a avut până la anul 1877, cu o remunerațiune de 30 ori 40 cr., au cerut pe baza §. 26 al Art. de lege 38 din a 1868 ajutorul statului. În. Ministru de culte și instrucțiune publică le-a aprobat ce-

rerea, și la anul 1878 ca și când ar trēsni din senin, sau pomenit cu un individ tot din neamul lui Arpad, care, presentându-se cu ordinațiuni ministeriale cumcă e apt și tot odată demn de a ocupa postul învățătoresc la scoala comună nou înființândă din partea statului, au fost primit foarte favorabil și declarat de fie-care maghiar cu „titula de: *Kedves tanító úram*“. Eu felicitez pe frații maghiari pentru stima și respectul ce au față de învățătorul lor, și doresc ca acela să lucre din rășputeri ca se învețe pe elevii cei are sub autoritate și mai bine ungesce de cum au învețat părinții lor. se nu ăică și ei: „*Fiam! Gyere haza c'au fert mama picioci*“. Eară de cele 4 familii subtrase, cu tot dreptul pot ăică că sunt în floare, dintre acelea e antiste și notariu comunal, apoi vice-pretor (pretura indicată.) Dnul vice-pretore e mai pe sus de toți, cu respect la origina Dsa Boer Mihály e român (renegat). Moșul și un unchiu al Dsale au fost curatori la biserica noastră gr. or. din Valendorf și strănile din biserica unde ședeau esistă și astăzi. Acestia la anul 1848, ca se nu fie maltratați, au trecut dela religione gr. or. la cea reformată, și de present sunt maghiarii cei mai înfocați. Respectivul domn Boer Mihaly ca să se poată recomanda autorităților supreme politice au în-trevent §§. 11 12 13 și 15 ai art. de lege XXXVIII din anul 1868 se ordone închiderea scoalei noastre conf. gr. or. (De trei ori rușine! Din apostat și persecutor! Și apoi cu astfel de individualități caracteristice morale Arpadii vor să și sporească numărul și fala! Red.) Acela nefind în clar cu lucrul din cestiune au și ordonat cu lucidul din v. v. pretore Boer Mihály fără ași fi implinit macar formal misiunea greșită, de a face cunoscut comitetului parochial gr. or. cel puțin după 15 zile, d-sa a acceptat până ce demāndară autoritățile noastre bis. și scoalare începerea învățământului în scoalele populare și atunci veni cu un *deus ex machina* și ca mai învederată săi fie mândria și ura contra neamului a cărui sânge poartă în vine, demāndă strict antistelui comunal din Valendorf, ca se provoace pe învățătorul român a nu mai întra în scoala și o ordinațiunea Dsale pedepsește pe preotul cu 50 fl. și 10 zile carcer și pe învățătorul asemenea pentru călcarea ordinațiunei nepublicate. Acestia, pedepsiți fiind fără motive, cercetară pe dl v.-pretore în cancelaria sa, ca se poată apela dară nu le-a succes a vorbi: decât bună ăiua. Dl v.-pretore sciind circumstările pentru care e cercetat de preot și învățătoriu a ăis:

„Scii Dta părinte că eu am facultatea ca să te bag și să te scot?“

Preotul ca om al moralului i a răspuns ca omul cu cuvintele:

„Sciu prea bine dle“. Dsa la auđul acelora, ca și când ar fi fost lovit de o săgeată, sare în sus și cu un ton aspru i ăică, dacă scii pentru ce nu te supui sfaturilor mele „*b... m a az ur istenit*“*) și cu acestea i arată ușa. Cuvintele acestea n'a fost de loc potrivite ale rostii un v.-pretore cătră un preot „ba nici cătră cel mai miser neorustic. De aici poți înțelege lume în ce relațiuni amicale trăim noi cu frații maghiari din Valendorf, te poți înforma cui și în ce mod să dai încrederea. Dară adomina frații maghiarii că până va domina între noi amicitia (!) din present nu va frecuenta un singur copil român scoala comună nou înființândă. Noi ne susținem scoala cu ori ce preț, eară de nu corespunde legii vom sacrifica tot

*) Ce curēnd și ce frumos a civilizats boerul?! Red.

ce avem și edificăm o altă în înțelelesul §. 27 al Art. de lege 38 din a. 1868, și vom documenta lumea că sântem Români și cunoaştem proverbul bătrân care dăce: apa trece petrele rămân.
I. M. învăț.

Varietăți.

*** (Dela curte) Maj.** Sa a primit în audiență în 12 Decembrie n. pe **P. Carp** nou denumit trimis al României pe lângă curtea din Viena, luându-i în primire acreditivele.

*** (Dar.) Princesa de coroană** Stefația a dăruit pentru institutul de educațiune de fetițe 400 fl, cari s'au și espedat episcopului de acolo.

*** Escelenția Sa L. M. C. bar. de Schönfeld** a plecat alaltăeri la Cluj pentru inspecțiunea garnisoanei de acolo.

*** (Din casa deputațiilor** Ungariei.) La postul „subvențiuni pentru confesiuni” (în ședința dela 17 Dec.) deputatul Szalay a denegat votarea subvențiunei pentru confesiunea israelită, calificând pe toți jidovii de oameni fără de nici o ocupațiune.

*** (Antipatriotic?) Dela** Lugoș se scrie la „Ung. Post”: În onoarea nou alesului Simonescu a avut loc eri seara un conduct cu face, cu care ocaziune sau dat salve din pue (treacuri). Bartolomeiu a rostit un discurs în limba română și Diaconovici (român) în limba nemțească. În tre strigări de „se trăiască regele” s'a înțonat imnul popular (o foaie maghiară dăce: a „Gott erhaltet”).

*** („D. Ztg.” despre alegerea** vice-comitelui în comitatul Caraș-Severinului.) Foia vieneză publică în Nr. de seară dela 15 Decembrie n. telegrama următoare:

„Budapesta 15 Decembrie. Sentațiune mare a pricinuit victoria partidei române cu ocaziunea alegerei vice comitelui în Lugos față cu candidatul partidelor maghiare unite, pentru că acesta este cazul cel dintâiu, că la alegeri de vice-comite a învins partida națională. Causa infracțiunii acesteia a partidei ungurești e administrațiunea cea rea de mai mulți ani a funcționarilor ungurești, care a subminat încrederea poporațiunii. Antecesorul vice-comitelui de acum a fost dl Pausz, ginerele lui Szende, după cum se scie condamnat pentru defraudări mari la închisoare pe mai mulți ani.”

„Pester Lloyd” s'a pronunțat pentru casarea sistemului comitatense care nu mai e în stare a susține nici batâr egemonia rasei ungurești.

*** (Lotrie într'o gară.) Dela** Orade-mare se scrie în 1/13 Decembrie: Astă noapte după ce a plecat trenul au intrat în gara Berettyo-Ujfalu șease indiviți înarmați cu revolvere, au silit pe păzitor să tacă și au spart cassa. Cassierul desteptat de sgomot din somn a fost lovit de un glonț în față și de altul în coaste. După aceasta lotri au încărcat cassa wertheimiană pe un car și s'au dus. Cassierul nenorocit este în agonie morții și nu e în stare a da nici un fel de deslușire. Până acum n'a succedat da de urma lotrilor.

*** (A grațierea lui Oberdank.)** Studențimea dela universitățile Italiei agitează cu scop de a esopera grațierea lui Oberdank. La agitațiunea aceasta s'au alăturat și studenții dela institutul tehnic din Milano, dela academia comercială din Veneția etc. Victor Hugo, catră care s'au adresat studențimea se intervină împăratul și regele Francisc Iosif pentru grațierea lui Oberdank a și adresat împăratului o scrisoare de cuprinsul următor:

J'ai recu en deux jours des universités et académies d'Italie onze dépêches. Toutes demandent la vie d'un condamné. L'Empereur d'Autriche a en ce moment une grâce à faire. Qu'il signe cette grace et ce sera grand. Victor Hugo. 12 Décembre 1882 („Amprimit în decurs de două zile dela universitățile și academiile din Italia unsprădece depeșe. Toate cer viața unui condamnat. Împăratul Austriei are în momentul acesta să facă un act de grație. Să signeze această grație și va fi mare. Victor Hugo. 12 Decembrie 1882.”)

*** (Literatură)** A eșit de sub tipar: istoria universală de Leopold Ranke. Partea a treia. Cuprinsul: Imperiul roman antic. Cu esaminări critice. Lipsia, Duncker și Humblot 1883 1 și a 2 edițiune. Tomul este împărțit în două despărțeminte de 546 și 356 pagine. Prețul 24 marce.

*** Timpul a fost** alalta eri tot cel frumos de mai nainte. Termometrul însă a început puținel se cadă.

*** (Abnormitate.)** În ajunul Sfântului Nicolae (în 5/17 Decembrie) spune „S. d. T.” că s'au cules două pere (product nou) dintr'un pâr, într'o grădină din strada Schewis de aici.

*** (Zăpada în Spania,** un oaspe foarte rar, în anul acestas'a aședat acolo în cantitate mare. Spaniolii, se dăce, că vrând se scape de zăpadă o au udat cu apă, ca să se topească.

*** (Un „a” în loc de „u”.)** Oare cine a telegrafat dela Budapesta s'el aștepte la gară, de unde avea se călătorească până a casă în trăsură, cu **banda**. Când a sosit la stațiune fu întimpinat de musică, pentru că în telegramă era scris: **banda**.

*** (Amorul sparge și ferești.)** În Cluj, un tenăr care n'au curagiul să se descopere simțemintele în fața adoratei sale, și le-a scris pe hârtie și înveluind în hârtie o peatră, le a aruncat pe fereastră în casa viitoare sale consoartă. Se dăce că a avut succes.

*** (Crinolinele în perspectivă.)** Îndoelile cari esistau până acum despre reapărerea acestei plage se risipesc. În Londra crinolinele au cucerit deja „society”, în Paris au început a fi de „chic”, în Berlin, după ce cu precauțiune s'au ascuns mai întâiu în draperiile din dos ale rochiilor ca smicercuri, dau acum la o parte toată modestia, prezentându-se *sans gene* în espoșiunile prăvăliilor. Mai lipsesce ca răul să se încuibeze și în Viena și pace de a li se mai putea pune stavilă. S'au întrebuintat cordoane sanitare contra gândacului Colorado, contra Filloxerei, sânt comisuni contra peștei bovine etc., nu s'ar pute lua măsuri și contra crinolinelor? Legislațiunile crează atâtea legi folositoare și de prisos; creeze una și în contra crinolinelor!

*** Din Sulina un călător care** a fost de bordul vaporului rus Jury în timpul ciocnirii sale, ne comunică următoarele amănunte asupra acestui sinistru:

„Ciocnirea și innecarea a avut loc Sâmbăta trecută, 27 Noembrie, la oarele 5 p. m., la distanță de 16 mile de Sulina. În vaporul „Jury” erau vr'o 39 pasageri și echipagiul era compus din 14 persoane. Nu este exact că pasagerii vaporului s'au inecat. Din contra, ca și echipagiul, au fost scăpați toți prin ajutorul vaporului Duna a Comisiei dunărene, ce făcea tot atunci cursurile sale. Numai doné femei tatarce și o copilă ca de 5 ani s'au inecat. Unul din naufragiați anume Frasinescu, telegrafist a scăpat innot înainte tuturor. După ce trecuse însă primejdia, și pasagerii ca și echipagiul sau urcat pe vaporul Duna s'a întem-

plat o nenorocire: comisarul comunal de Sulina d. Apostolean, grozav emoționat se vede de cele ce văduse, a încetat din viață în mod subit. Nenorocitul Apostolean lasa în urmă'i o soție o copilă de 7 ani. La inmormântarea sa a fost față tot echipagiul vaporului inecat.

Cu ocaziunea acestui sinistru d. Chull, inginerul resident a Comisiei dunărene în Sulina, a dezvoltat multă activitate pentru salvarea pasagerilor și echipagiului. El se afla în, vaporul Duna în momentul ciocnirii, și-a sciut a da la timp și în mod inteligent ajutorul trebuincios.”

*** Aflăm că, după cercetările făcute,** s'a hotărît ca vaporul naufragiat rus Jury să fie plătit de proprietarul vasului engles care l'a ciocnit.

*** (Marele stat-major roman.)** „Monit. ofic.” al României publică un decret regal, prin care se înființează marerele stat-major al armatei, al cărui personal, până la prevederea în bugetul anual, se va lua dintre oficerii ce au mai multă aptitudine pentru acest serviciu, detașandu-se deocamdată dela oorpurile lor. Marele stat-major va avè a se ocupa, sub ordinele imediate ale ministrului de războiu și sub direcția șefului de stat-major general al armatei, cu: a) Studiul cestiunilor de organizare militară; b) Studiul și pregătirea lucrărilor relative la războiu, precum: mobilizarea, concentrarea, pregătirea etapelor și a diferitelor teatre de operațiuni, geografia și topografia militară a țerei; c) Regula-

rea și pregătirea diferitelor serviciuri auxiliare necesare armatei și corpurilor de armată în campanie, precum și serviciul de căi ferate de telegraf, postă, de informațiuni etc.; d) Lucrarea și ținerea în curent a hârtiei, țerei, studiul geografiei și topografiei țerrilor streine, adunarea documentelor relative la acestea, tipărirea hartelor și planurilor necesare pentru războiu; e) Studiul forțelor militare ale diferitelor state și observația continuă a afacerilor lor militare. Pentru conducerea lucrărilor, acest serviciu se împarte în trei secțiuni, având fiecare de șef un oficer superior de statut-major și un număr de oficeri inferiori după necesitate. Cel mai vechiu dintre șefii de secții va indeplinii și funcția de subșef de stat-major. Personalul actualului deposit de războiu va forma secția III dela marele stat-major.

Mai nou.

Spre mângâierea lui „Ellenzék” și a celorlalte sorori maghiare care cu bucurie reutecioasă spuneau, mai eri alaltăeri, că numai un „Zuglap” (foae obscură) din Roma, La confederațiune latina” a luat notiță despre Memorialul român, anunțăm că în fruntea diarului „Le Bien public” din Paris dela 11 Decembrie a. c. Nr. 181, se găsece un articol de trei coloane și trei șiruri, care intitulat fiind „Roumains et Magyars” se ocupă pe larg cu conferența română și cu memorialul. Articulul se inchee cu o adresă scurtă la maghiari, provocându-se să se lase de politica lor eronată și de ambițiunea lor prea exclusivă, ca să nu încearce prea mare responsabilitate asuprași față cu viitorul tuturor popoarelor de pe țărmuri Dunărei. Sperăm că vom reveni asupra acestui articol.

Betrânul *Vegezzi Ruscalla* trimite prin mediul „Frăției române italiene” o „Salutare Românilor, dincoace și dincolo de Carpați și de Pind.” Prilegiul la salutare betrânul filo-român din Turin il ia dela denumirea lui

Balaceanu, ministru extraordinar pe lângă curtea din Viena, în aceeași calitate pe lângă regele Umberto al Italiei. Salutarea folosese împregiurarea de a aminti de meritele trimisului român pe lângă curtea din Viena și de apropierea cabinetelor din Viena și Bucuresti prin înțeleapta conducere a afacerilor diplomatice ce i sau încredut. Tot Salutarea arată că de oportună este denumirea aceleiași persoane pe lângă cabinetul din Roma. „În starea de față a lucrurilor” când „cestiunea orientului neresolvată de stângaciul congres de Berlin, are să se ridice mai complicată și mai lesne ca o pricină a războiului general”, „e de trebuință atât pentru Italia cât și pentru România, ca să se ferească de a fi victime ale urmărilor evenimentelor ce se vor întempla în anul viitor.” Scriind în sfârșit despre necesitatea de ași stringe regele Umberto și Carol mâinile în Roma, dăce românilor un rămas bun și le dă sfatul să se înfrățesce Italia.

Loterie.

Sâmbăta 16 Decembrie n. 1882.
Vienna: 6 42 41 28 59
Timișoara: 29 76 50 19 85

Bursa de Viena și Pesta Din 16 Decembrie n. 1882.

	Vienna	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	84.55	118.50
Renta de aur ung. de 4%	83.95	84.60
Renta ung. de hârtie	118.—	88.85
Împrumutul drumurilor de fer ung.	133.75	133.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	88.25	88.75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110.—	109.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	93.50	93.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	97.25	97.50
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	95.25	95.50
Obligațiuni urbariale temeșane	97.50	97.—
Obligațiuni urbariale transilvane	95.—	95.—
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	98.—	98.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea dețime de vin	96.50	96.50
Sorți ungurești cu premii	112.50	114.—
Sorți de regularea Tisei	108.—	108.25
Datorie de stat austriacă în hârtie	75.25	75.75
Datorie de stat austr. în argint	76.05	76.50
Renta de aur austriacă	94.65	94.50
Sorți de stat dela 1860	128.50	129.50
Ațiuni de bancă austro-ung.	824.—	825.—
Ațiuni de bancă de credit ung.	270.75	270.75
Ațiuni de credit austr.	280.—	279.50
London (pe polița de trei luni)	119.30	119.35
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina”	—	100.—
Argent	—	—
Galbin	5.67	5.64
Napoleon	9.49	9.48
100 marce nemțești	58.60	58.55

Nr. 157

[315] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroch Ioan Moșoiu în parochia de clasa a III-a dela biserica nouă din Șimon, protopresbiteratul Branului, conform grațioasei ordinațiuni consistoriale ddto 16 Noembrie a. c. Nr. 2532 B. se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunafe cu acest post de capelan sânt jumătate din toate venitele parochiali în sumă de 200 fl v. a. pe an.

Concurenții au ași trâmite subscrisului suplicele lor instruate în sensul statului organic și conform regulamentului congresual pentru parochii di anul 1878.

Brașov, 26 Noembrie 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Iosif Barac m. p.,
prot. ca adstr. ppresb. al Branului.

Anunțiu.

„Se caută un june român agronom, absolut pentru timpul dela 1 Ianuarie 1883 a se adresa catră Nicolau Șandor în Oarda de jos posta Gyulafehérvár.” [314] 3-3